

KCEM Nyhetsbrev

Kompetens
Centrum
Energetiska
Material

Utbildning
Innovation

Forskning

KCEM arrangerar till seminarium inom säkerhetsforskning

Under de senaste åren har vi fått uppleva hur explosiva laddningar används i ett destruktivt syfte mot allmänheten och i regel med ett politiskt syfte.

Problemet har rönt ett stort intresse inom EU, vilket lett till åtgärder och satsning på metoder för att öka säkerheten. En viktig del inom säkerhetsforskning handlar om explosivämnen. Hur skall man upptäcka dessa och hur skall man på ett säkert sätt ta hand om dem?

KCEM samlade 60-talet ledande personer inom ämnet vid ett seminarium kring säkerhetsforskning på Slottet i Örebro. Ett av syftena var bland annat att påvisa den kompetens som finns i Sverige för att upptäcka och destruera explosiva laddningar.

Landshövdingen i Örebro län, Sören Gunnarsson, inledningstalade vid seminariet, som han tyckte skedde helt i Alfred Nobels anda. Han uttryckte stolthet över den kompetens som finns i länet genom industrin och kompetenscentrats nätverk. Han påpekade den stora och viktiga uppgiften som ligger i att förebygga och förhindra att materialen används i fel syfte.

Landshövding Sören Gunnarsson inledningstalade på seminariet

Foto: Klas Nyberg, KCEM

Fortsättning på sidan 2.

KCEM delade ut yrkesbevis till KY-studenter på Masugnen i Lindesberg

Den 9 september var det KY avslutning. 17 studenter tog då examen efter ett läsårs studier på distans vid Masugnen i Lindesberg. På programmet denna examensdag fanns förutom utdelning av betyg och yrkesbevis saluterande med kanon utförd av Saab Bofors Testcenter. Ceremonin var mycket högtidlig då ett salutskott avlossades för varje elev i samband med att Magnus Sjöberg och Conny Johansson från Masugnen överlämnade betyget. Forts sida 2.

Magnus Sjöberg överlämnar betyget till Rickard Stenberg medan Erik Nilsson ger ett diskret tecken till servisen av kanonen ute på gården.

I det här numret:

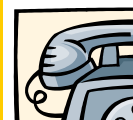
Innehåll	Sidan
Seminarium inom säkerhetsforskning Forts. från sidan 1	2
KY avslutning på Masugnen i Lindesberg Forts. från sidan 1	2
Möt Stig Johansson Energetisk profil	3
"VD-rutan"	4
KCEM kalendarium	4

Särskilt intressanta artiklar:

- ♦ *Möt Stig Johansson, energetisk profil*

Detta projekt delfinansieras av Europeiska Unionens strukturfond Mål 2 Västra och Innovativa åtgärder

Vill du komma i kontakt med redaktionen?
Ring 0586-847 40. Eller skriv ett e-mail till: info@kcem.se

Ansvarig utgivare Erik Nilsson

KCEM seminarium i säkerhetsforskning

fortsättning från sidan 1.

58 % av alla utförda terrorhandlingar/värpnade attacker sker med explosiva ämnen. 2003 gjordes ett försök till terrorhandling genom att med 200 gram sprängämne i en sko försöka störta ett plan. Försöket misslyckades dock, men frågan ställdes, är det möjligt att störta ett plan med så lite sprängämne som ryms i en sko? FOI, genomförde därför försök med 100 gram sprängämne i en herrsko och 50 gram i en damsko. Resultatet var slående och visade att kontroll av passagerarnas skor vid flygning är befogad.

Henrik Östmark, FOI, berättade vid seminariet att det är lätt att finna recept på nätet över hemmagjorda explosiva bomber, närmare bestämt över 5000 stycken. Det är också dessa som idag är det största hotet. Åtkomsten till produkter i dagligvaruhandeln gör det lätt för den som har avsikt att tillverka hemmagjorda bomber, dessutom till en billig kostnad.

VINNOVA har på regeringens uppdrag utrett den svenska säkerhetsforskningen. Eva Lindencrona från VINNOVA deltog

i seminariet och presenterade slutsatserna. Utredningen visar på den kompetens och de teknologier som finns i Sverige bl.a. på sensorer och explosivämnen. Dessa föreslås få stöd att delta i säkerhetsforskning.

Från EU-FoU-rådet i Stockholm fanns Johan Lindberg på plats för att presentera EU's satsning inom säkerhetsforskningen, som främst ryms inom sjunde ramprogrammet. Stefan Sjökvist, expert på sensorteknik vid FOI, beskrev sensorers möjlighet i att upptäcka explosiva laddningar.

Johnny Ohlsson, Dynasafe, visade hur man tar hand om laddningar på ett säkert sätt.

Som framkom i den avslutande diskussionen krävs tydligare myndighetsroll och forskningsprogram för detektering av explosiväm-

Bild från KCEM: s seminarium i säkerhetsforskning 2005 på Örebro slott. Foto: Sofie Andersson, KCEM

nen. KCEM kommer att fortsätta engagera sig i ämnet.

Text Sofie Andersson, KCEM

KCEM delade ut yrkesbevis till KY-studenter på Masugnen i Lindesberg fortsättning från sidan 1.

Magnus Sjöberg från Masugnen som koordinerat KY utbildningen var mycket glad över att så många fått ett jobb efter avslutande studier. Ungefär hälften av studenterna har fått anställning, berättade Magnus.

En av dem är Lena Nordh som har omskolat sig från skraddare till tekniker. Idag arbetar Lena med missiler på Saab Bofors Dynamics. Danuta Ericson och Michael Robertson har också omskolat sig till tekniker. Michael har tidigare arbetat inom sjukvården och Danuta inom IT- telefoni. Nu arbetar Danuta med pressning av krut på Eurenco och Michael med missiler på Saab Bofors Dynamics. Danuta har bott i Sverige i 13 år då hon flyttade hit från Polen. Michael är engelsman som snart har bott i Sverige i 20 år. Det går att få ett arbete när man kommer hit som invandare, säger Michael. Malin Tjernström, en av de yngsta studenterna, fick tipset att gå KY utbildningen

av sin pappas sambo. Jag har gått på teknik och företag på Bergslagsskolan innan jag sökte KY, berättade Malin. Malin har också fått arbete, på Eurenco. Det känns verkliga bra, säger Malin. Jag har ju studerat i ett år och fått ett jobb. Många av mina vänner har studerat i fem år och går arbetslösa. Det är inte så lätt att få ett jobb idag.

Conny Johansson från Masugnen är också mycket nöjd med dagen. Jag kommer att

Michael Robertson och Danuta Ericson

Lena Nordh

Malin Tjernström

sakna er här på Masugnen, sa han i sitt tal. Ni har varit så intresserade och ambitiösa samt haft en sådan trevlig samvaro i gruppen. Ett gott tecken på nöjda studenter förövrigt är att de har nominerat Magnus Sjöberg till Nationalencyklopedins Kunskapspris. Magnus är nominerad i kategorin "Skola och Utbildningsväsen".

För mer information om KY-utbildningen se www.masugnen.se

Energetisk Profil

KCEM presenterar Stig Johansson, Sektionen för detonik och förbränning

Namn: Stig Johansson

Utbildning: Civilingenjör kemi KTH, examen 1959, licentiatexamen 1966.

Jobb: Försteassistent vid KTH 1958-1966, Svenska tändsticks aktiebolaget 1966-1991. Sekreterare i Sektionen för detonik och förbränning sedan 1969*.

Familj: Hustrun Göta, två döttrar med familjer.

Fritid: Ett stort litteraturintresse. Jag är nyfiken till naturen och vill ständigt lära mig nya saker.

Familjen. Det blir en del resande för äldsta dottern bor i USA. Hus och trädgård tar stor tid. Terränglöpning, sommardag springer jag minst 5 km varje morgon före frukost och avslutar det hela med ett ”morgondopp”. Här i Jönköping blir det oftast Axamosjön. På landstället i Halland badar jag i havet.

* Läs om sektionens spännande historia på KCEM: s hemsida under fliken ”seminarier och konferenser”.

Stig Johansson, Sektionen för detonik och förbränning

Stig Johansson med hustrun Göta tog emot redaktionen i ett soligt Jönköping. Jönköping har varit Stig och Götas hemstad sedan 1966 då Stig började på Svenska tändsticks aktiebolagets forskningsenhet. Stig berättade att det till stor del var slumpen som ledde in honom på hans yrkesval. -Jag har aldrig haft någon kemilåda eller experimenterat med raketer. Däremot har jag alltid varit mycket intresserad av kemiska processer och varför saker händer.

Hur ser din bakgrund ut ?

Jag föddes i Skåne 1932. Familjen flyttade ganska ofta när jag var liten. Min far var smed och tog anställning på de stora gårdarna i Skåne. När min far blev civilanställd i försvaret i början av 1940-talet flyttade vi till Råå utanför Helsingborg.

Hur kom det sig att du började intressera dig för kemi ?

Efter realexamen i Hässleholm 1949 arbetade jag på kemilaboratoriet på Ättiksfabriken i Perstorp. När jag sedan skulle fortsätta

ta mina studier var det naturligt att välja kemi. Jag tog civilingenjörsexamen i kemi vid KTH 1959. Jag blev kvar på KTH till 1966, då min licentiatexamen i oorganisk kemi blev klar. Under den tiden var jag försteassistent och undervisade i kemi. Det var under min tid på KTH som ett eller annat när det gäller lärande gick upp för mig. Jag tyckte att läroböckerna ofta var så skrivna, att man inte förstod vad som menades, om man inte visste det på förhand. Det var inte minst när jag skrev en brevkurs i kinetik som behovet av pedagogiskt nytänkande inom kemi blev uppenbart. Just skrivandet är en nyttig process för man tvingas tänka igenom sambandet mellan kunskap och information.

Vad är skillnaden mellan kunskap och information för dig ?

Information är fakta som finns i en otrolig mängd idag. Men kunskap är det som uppstår när fakta grupperas och sätts in i ett sammanhang. Detta har många filosoferat om före mig. Den som jag tycker har uttryckt det klarast är den engelske filosofen W.A. Sinclair, som gjort mig uppmärksam på hur vi människor gör våra antaganden. De är oftast baserade på känslor och önsningar och inte enbart på renodlat intellekt. Vi ifrågasätter för lite och tänker för lite, säger Stig Johansson.

Jag har genom mitt engagemang inom Sektionen för detonik och förbränning ivrat för det ”livslånga lärandet”, att vara nyfiken och ifrågasätta. Försöka att gruppera information på nya sätt och därigenom finna ny kunskap. Ett effektivt sätt att nå ökad klarhet är att hålla föredrag på våra konferenser och med eftertanke och krav på logik och språkbehandling skriva ner dem för publicering i föredragskompendiet. Som arrangör behöver vi bli bättre på att granska manus och därigenom vid behov agera ”lärare”.

Hur påverkar KCEM: s bildade sektionen ?

Jag är oerhört glad över KCEM. Allt arbete inom sektionen sker helt ideellt så det är mycket värdefullt att få stöd av KCEM, framförallt vid konferenser. KCEM är ju ett nätverk och syftar bland annat till kunskapsspridning.

Har ditt teknikintresse gått i arv ?

Nej, våra två döttrar har valt andra inriktningar. Vår äldsta dotter bor med sin familj i USA. Vår yngsta dotter bor i Skåne. I somras firade Göta och jag vårt guldbrylllop tillsammans med våra döttrar med familjer hemma hos vår dotter i USA.

Erik Nilsson
 VD, KCEM AB
Telefon: +46 (0) 586 84 741
Mobil: +46 (0) 73 668 29 75
E-post: erik.nilsson@kcem.se

Erik Nilsson,
 VD

Sofie Andersson
 Ekonomi och redovisning
Telefon: +46 (0) 586 84 743
Mobil: +46 (0) 73 668 29 76
E-post: sofie.andersson@kcem.se

Sofie Andersson

Klas Nyberg
 Forskning
Telefon: +46 (0) 586 84 745
Mobil: +46 (0) 73 668 29 77
E-post: klas.nyberg@kcem.se

Klas Nyberg

Hasse Ahlgren
 Kurser
Telefon: +46 (0) 586 84 744
Mobil: +46 (0) 70 537 37 92
E-post: hans.ahlgren@kcem.se

Hans Ahlgren

Hans Wallin
 Kvalificerad yrkesutbildning, EU-Excert
Telefon: +46 (0) 586 84 742
Mobil: +46 (0) 70 566 73 92
E-post: hans.wallin@kcem.se

Hans Wallin

Peter Gårdhagen
 Innovationssupport
Telefon: +46 (0) 586 84 740
Mobil: +46 (0) 70 530 08 24
E-post: peter.gardhagen@kcem.se

Peter Gårdhagen

”VD- rutan”

KCEM har nu tagit ytterligare ett steg mot att bli en branschorganisation för den energetiska sektorn.

Detta genom att samordna medlemmarnas synpunkter på Räddningsverkets förslag till nya förvaringsföreskrifter. Jag kommer i samband med bolagsstämman i slutet av september att med ägarna diskutera hur vi skall fortsätta på den inslagna vägen.

EUExcert fortsätter enligt den plan vi gjort upp med en slutrapport i oktober 2006. Inom projektet anser vi att en fortsättning för att åstadkomma en vidare spridning av projektets resultat är nödvändig. KCEM kommer därför att ansöka om ytterligare medel från Leonardo da Vinci programmet.

Till sist tycker jag att det är mycket glädjande att vårt seminarium i Örebro rönt så stort intresse. Vi diskuterar redan hur uppföljning skall ske.

Med energetiska hälsningar,

Erik

KCEM Kalendarium 2005

KCEM aktiviteter	September	Oktober	November	December	Januari	Februari
Forskarskola, industri doktorander	Forskningsråd sammanträder 19/10					
KY -utbildning	Ny KY kurs startar 19/9					
Kurser	Säkerhetsrådgivare 13-16/9	Brandfarliga varor 25-27/10	Risicanalys modul 1 och 2, 8-9/11	Risicanalys modul 3, 6/12		
Konferenser, seminarier	Säkerhetsforskning 15/9	Livslängd 16-17/11	Transportskydd 22/11			Årskonferensen 9-10/3
Innovationssupport	Företagsaftnar samt besök vid universitet och högskolor					
Övrigt	EU-Excert svenska referensgruppen, möte 25/10				Arbetsmiljöbokhandeln Samarbete med Prevent	

För detaljerad information om aktiviteter se KCEM: s hemsida. www.kcem.se
 (OBSERVERA att kalendariet ej omfattar hela KCEM: s kursutbud. För fullständigt kursprogram se KCEM: s hemsida)